

AKADEMİK HASSASİYETLER

100

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

AKADEMİK HASSASİYETLER

THE ACADEMIC ELEGANCE

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 100.
YIL ÖZEL SAYISI

SPECIAL ISSUE FOR
100TH ANNIVERSARY OF
THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

YIL / YEAR: 9

CİLT / VOLUME: 10

ISSN: 2148-5933

E-ISSN:2529-0088

Akademik Hassasiyetler / The Academic Elegance
4 Aylık Uluslararası Akademik Hakemli Dergi
Yıl/Year: 9 Sayı/Issue: CUMHURİYET ÖZEL
EKİM / OCTOBER 2023
ISSN: 2148-5933 E-ISSN:2529-0088

Sahibi / Owner

Huzeyfe Süleyman ARSLAN

Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief

Şenol DURGUN

Yazı İşleri Müdürü / Editorial Director

Huzeyfe Süleyman ARSLAN

Yürütücü Editör / Executive Editor

Volkan ÖNGEL

Özel Sayı Editörü / Special Issue Editor

Yelda ÖZKOÇAK & Gökberk YÜCEL

Yürütücü Editör Yardımcısı / Assistant Executive Editor

Onur KAYA & Yağmur GÜMÜŞBOĞA

İngilizce Yayın Editörü / English Publication Editor

Batuhan SELVİ

İstatistik Editörü / Statistics Editor

Gözde BOZKURT

Teknik Editör / Technical Editor

Baran TEKAY

Sekreteryaya / Secretariat

Leyla YARAR

Yönetim Yeri / Adress

Yavuz Selim Mah. 543. Sok. Turaykent Villaları No:10/18 Eryaman/ANKARA

İletişim / Contact

Maraşal Fevzi Çakmak Cad. No:9/4 Bahçelievler/ANKARA

Tel: 0 506 223 85 73

E-mail: akademikhassasiyetler@gmail.com

Yapım / Production

A Kitap

Yayın Tarihi / Release Date

Ağustos 2023

Yayın Kurulu / Editorial Board

Ayşegül SONCU, Fatih SARIOĞLU, Gonca BAYRAKTAR DURGUN, İlyas SÖZEN, Muhittin KAPLAN, Murat TOPCU, Mustafa ALTUNOK

Alan Editörleri / Scope Editors

<i>İletişim Bilimleri</i>	: Prof. Dr. Yelda ÖZKOÇAK
<i>İktisat Alan Editörü</i>	: Doç. Dr. Semra BOĞA
<i>Uluslararası İlişkiler Alan Editörü</i>	: Doç. Dr. Fatih Fuat TUNCER
<i>Siyaset Bilimi Alan Editörü</i>	: Doç. Dr. Gökberk YÜCEL
<i>Yönetim Bilimi Alan Editörü</i>	: Doç. Dr. Mustafa ALTUNOK

Danışma ve Hakem Kurulu

Prof. Dr. Abdürreşit Celil KARLUK (Ankara Hacı Bayram Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Osman KURT (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Cengiz ANIK (İstanbul Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Deniz ÜNAL (Adana Çukurova Üniversitesi)
Prof. Dr. Fatma TAŞDEMİR (Ankara Hacı Bayram Üniversitesi)
Prof. Dr. Hakan REYHAN (Çorum Hitit Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim AQUDE (U.S.A. University of Hawaii)
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM (Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
Prof. Dr. İlhan AKSOY (Samsun 19 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Latif TOKAT (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK (Ankara Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU (İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Murat DEMİRKOL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa DELİCAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Nedim BAHÇEKAPILI
Prof. Dr. Ömer KESKİNSOY (Ankara Hacı Bayram Üniversitesi)
Prof. Dr. Seyfettin ERŞAHİN (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Abdilaziz KALBERDİEV (Kırgızistan Oş Üniversitesi)
Doç. Dr. Akhmet A. YARLYKAPOV (Rusya Federasyonu Rusya Bilimler Akademisi)
Doç. Dr. Elmira MURATOVA (Kırım Akmescit Taurida National V. I. Vernodsky Üniv.)
Doç. Dr. Fatih DURGUN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. Gülsen KAYA OSMANBAŞOĞLU (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Doç. Dr. Hatice ALTUNOK (Ankara Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi)
Doç. Dr. Igor Leonidovich ALEXEEV (Rusya Humanitar Devlet Üniversitesi)
Doç. Dr. İskender GÜMÜŞ (Kırklareli Üniversitesi)
Doç. Dr. Kemal ERKİŞİ (Antalya Bilim Üniversitesi)
Doç. Dr. Murteza HASANOĞLU (Azerbaycan Cumhuriyeti, Devlet Başkanlığı'na Bağlı Devlet İdarecilik Akademisi)
Doç. Dr. Mustafa KOÇANCI (Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi)
Doç. Dr. Recep REHİMLİ (Azerbaycan Academi of Public Administration)
Doç. Dr. Rufat SATTAROV (Almanya Berlin Freie University)
Doç. Dr. Samaghan MYRZAİBRAİMOV (Kırgızistan Oş Devlet Üniversitesi)
Doç. Dr. Senem ATVUR (Antalya Akdeniz Üniversitesi)
Doç. Dr. Timur KOZUKULOV (Kırgızistan Oş Devlet Üniversitesi)
Doç. Dr. Yusuf PUSTU (Ankara Hacı Bayram Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali PİŞKİN (Yalova Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali Zafer SAĞIROĞLU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Alihan LİMONCUOĞLU (İstanbul Medipol Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GÖNGEN (Gaziantep Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Özlem SANRI (İstanbul Yeditepe Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Suna GÖNÜLTAŞ (İstanbul Doğu Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Volkan ERTİT (Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi)
Dr. Didem ÖZDEMİR (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Dr. Muhammed ADİL (Tunus Turc-Arab Association for Science Cultur and The Arts)
Dr. Özlem KÜÇÜK (Kocaeli Üniversitesi)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yönetim Biliminin Uluslararası ve Cumhuriyet Dönemi Türkiye’inde Tarihsel Evrimi <i>Historical Evolution of Management Science in International and Turkish Contexts</i> Begüm Al	1
Cumhuriyetin Başından Günümüze Türk Dış Politikasının Deniz Güvenliği Stratejisi <i>Maritime Security Strategy of Turkish Foreign Policy from the Beginning of the Republic to the Present</i> Kenan Şahin	30
Erken Cumhuriyet Dönemi’nde Avrupa’da Devlet Bursuyla Eğitim Alan Bilim İnsanlarının Türk Arkeolojisi’ne Katkıları <i>Contributions to Turkish Archaeology by Scholars Studying in Europe with State Scholarships in the Early Republican Period</i> Hülya Kökmen Seyirci	52
Suna Kan’ın Ardından Cumhuriyet Dönemi “Müzikte Modernleşme” İdealini Yeniden Sorgulamak <i>Questioning the Republican Ideal of “Modernization in Music” After Suna Kan</i> Yasemin Ata	81
Cumhuriyet’in Yeni Yüzyılında Türkiye-Afrika İlişkilerinin Dinamiği <i>Dynamics of Türkiye-African Relations in the New Century of the Republic</i> Pınar Buket Kılınç Pala	100
Cumhuriyet’ten Bugüne Türkiye’de Yoksulluğun 100 Yıllık Görünümü: Kamu Maliyesi Bağlamında Bir Değerlendirme <i>A Century-Long Overview of Poverty in Türkiye from Republic to the Present: An Evaluation in the Context of Public Finance</i> Ali Gökhan Gölçek	118
Soğuk Savaş Sonrası Rekabet ve İş Birliği Çerçevesinde Türkiye Rusya Siyasi İlişkileri <i>Türkiye – Russia Political in the Context of Post-Cold War Competition and Co-operation</i> Çağlar Özer	152
Mutlak Monarşi’den Cumhuriyet’te Türkiye’de Spor Anlayışının Evrimi <i>The Evolution of the Understanding of Sports in Türkiye from Absolute Monarchy to the Republic</i> Ferdi Ertekin	172
Bir Rejim Refleksi Bağlamında Milli Güvenlik Kurulu’nun Asker-Sivil İlişkilerinin Dönüşümündeki Etkisi	

The Impact of the National Security Council on the Transformation of Military-Civil Relations in the Context of a Regime Reflex

İlhan Bilici 197

Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye Azerbaycan İlişkileri ve Sistemsel Bir Karşılaştırma

Türkiye –Azerbaijan Relations in the 100th Years of the Republic and a System Comparison

Vehbi Alpay Günal & Mustafa Koçyeğit..... 219

21. Yüzyılda Kitlesele Göçler ve Türkiye'nin Değişen Göç Politikası

Mass Migration in the 21st Century and Türkiye's Changing Migration Policy

Sanem Özer & Asiye Gün Güneş Gülal 253

Cumhuriyet Dönemi Parti Kapatma Davalarına Felsefi Bir Yaklaşım: Refah Partisi Örneği

A Philosophical Approach to Party Closure Trials in the Republican Era: The Case of the Welfare Party

Melih Coşgun & Şükrü Türköz & Uğur Cem Türker..... 283

International Climate Change Policies of Türkiye in Its 100th Year

Türkiye'nin 100. Yılında Uluslararası İklim Politikaları

Ezgi Kovancı..... 319

Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze Türkiye'de Yasama Bağısıklıkları ve İstisnaları

Legislative Immunities and Their Exclusions in Türkiye from the Foundation of the Republic to the Present

Rengül Ekizcelerođlu..... 346

Cumhuriyet'in 100. Yılında Enerji Sektörünün Durumu: AB Türkiye Raporları İncelemesi

Situation of the Energy Sector in the 100th Anniversary of the Republic: An Analysis of the EU Turkey Reports

İrem Yalkı & Nihan Akıncılar Köseođlu 372

A Bourgeoisie Rebellion: 1948 Turkey Economic Congress

Bir Burjuvazi Başkaldırısı: 1948 Türkiye İktisat Kongresi

Ali Yasin Kalabak..... 409

Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye'de Kooperatiflerin Kurumlar Vergisi Yükümlülüđü Açısından İncelenmesi

The Examination of Cooperatives in Türkiye in the 100th Year of the Republic from the Perspective of Corporate Tax Liability

Esin Aslanpay..... 437

Türkiye'deki İlk Kadın Milletvekillerinin Gazete Temsilleri

Newspaper Presentations of the First Women Deputies in Türkiye

Dilhan Apak & Aslı Telsiren Ömeroğlu..... 457

Yöneticilerin Eğitimi ve Yetiştirilmesi: Tarihsel Perspektifte Cumhuriyet
Dönemi Tecrübesi

*Education and Training of Executive: The Experience of the Republic of Türkiye in
Historical Perspective*

Bekir Kul 490

Cumhuriyet'in Kuruluş Yıllarında Belediye Yapılanması Üzerinde Osmanlı
Etkisi

Ottoman Influence on Municipal Structure During the Founding Years of the Republic

Fatma Ökde..... 511

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikasının Kıbrıs Türk Siyasal Hayatına Etkileri
*The Effects of Turkish Foreign Policy in the Atatürk Period on Turkish Cyprus
Political Life*

Devran Kaya..... 537

Kalkınma Sorunsalı Bağlamında Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze
Türkiye'nin Enerji ve Çevre Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme

*An Assessment of Türkiye's Energy and Environmental Policies Since the Foundation of
the Republic in the Context of the Development Issue*

Damla Özekan..... 560

Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye'de Değişen Kentsel Gıda Sistemleri ve
Kooperatifler

*In the 100th Year of the Republic, Turkey's Changing Urban Food Systems and
Cooperatives*

Uygar Dursun Yıldırım 588

Cumhuriyet Türkiye'sinde Tarımın Dönüşüm Serüveni: Dün, Bugün ve Yarın
*The Story of Agricultural Transformation in the Republic of Türkiye: Yesterday, Today
and Tomorrow*

Erdem Bulut 616

Cumhuriyet'in Kuruluş Dönemi'nde Resmi İdeoloji ve Türk Tarih Tezi'ne
Alternatif Bir Yaklaşım: "Atsız Mecmua"

*An Alternative Approach to the Official Ideology and Turkish History Thesis in the
Foundation Period of the Republic: "Atsız Mecmua"*

Tuğrul Korkmaz 642

Erken Cumhuriyet Dönemi Halkla İlişkiler Faaliyetlerine Yönelik Bir
Değerlendirme

An Assessment on Early Republic Period Public Relations Activities

Celil Ünal..... 670

Cumhuriyet'in İlanının Amerikan ve Sovyet Basını Üzerinden Analizi

Analysis of the Proclamation of the Republic Through the American and Soviet Press

Yusuf Yurdigül & Recep Bayraktar	702
Erken Cumhuriyet Döneminde Modern Kadın Kurgusu ve Basın: Ev Kadın Dergisi <i>Modern Woman Fiction and the Press in the Early Republican Period: Ev Kadın Magazine</i>	
Ömer Alanka & Selver Mertoğlu	716
Cumhuriyet'in Kuruluşundan Bugüne Türkiye'de Sosyoloji Geleneğindeki Değişimler: Bibliyografya İncelemesi <i>Changes in the Tradition of Sociology in Türkiye Since the Foundation of the Republic: A Bibliographical Review</i>	
Gülsevrim Eysel	746
Karadeniz Güvenliğinde Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin Önemi: Ukrayna Rusya Örneği <i>Importance of the Montrö Straits Convention in Black Sea Security: The Case of Ukraine Russia</i>	
Filiz Değer.....	769
Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye'nin Dış Ticaretinin 100 Yılı <i>100 Years of Türkiye's Foreign Trade from the Republic to the Today</i>	
Çağlayan Aslan	785
Türkiye'de Cumhuriyetin Getirdiği Değişimlerin Müzikal Anlatısı: <i>Ateş Üstünde Yürümek</i> (1991) Filmi Örneği <i>Musical Narrative of the Changes Brought by the Republic in Türkiye: The Example of the Movie Walking on Fire (1991)</i>	
Gamze Nil Arkan	806
Uluslararası Sistemik Dönüşümler ve Türk Dış Politikasının 100. Yılı <i>International Systemic Transformations and 100th Years of Turkish Foreign Policy</i>	
Ayşe Küçük.....	825
Cumhuriyet'in 100. Yılında Batılılaşma Çerçevesinde Türkiye – AB İlişkilerine Eleştirel Yaklaşım: Canlanma mı? Geçmişin Tekrarı mı? <i>A Critical Approach to Türkiye-EU Relations Within the Framework of Westernization in the 100th Anniversary of the Republic: A Revival? A Repetition of the Past?</i>	
Eser Gemicci & Murat Ercan.....	853
Cumhuriyet'ten Bugüne Türkiye'de Para Politikası: Dalgalanan Suları Yönet(eme)mek <i>Monetary Policy in Türkiye from the Republic to Today (Eme)managing Choppy Waters</i>	
Gülgün Çiğdem	890
Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk Medyası <i>Turkish Media from the Ottoman Empire to the Republic</i>	
Serdar Çil	927

Editörden

Saygıdeğer okuyucularımız,

Dergimizin Cumhuriyet 100. Yıl özel sayısını beğenilerinize sunuyor ve özel sayımıza hoş geldiniz demek istiyoruz. 2014'ten bu zamana büyük bir gayret ve özveri ile yayın hayatını sürdüren Akademik Hassasiyetler Dergisi, ulusal ve uluslararası literatüre yaptığı katkılarla Türk düşüncesine ve akademisine hizmet etmektedir. Ülkesinin ve gönül/kader bağı olduğu coğrafyaların mirasını, akıl ve bilim meşalesiyle aydınlatmayı şiar edinmiş dergimizin fikir işçileri olarak Türk istiklâli ve istikbâlinin asırlara dayanan devlet geleneğimizle yeni bir soluk, müstesna bir merhale, vazgeçilmez bir kazanç kazandığı Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı bu sayı vesilesiyle Türk akademisinin hafızasına kayıt düşmek istedik.

Bundan tam yüz yıl önce Ulu Önderimiz, Bânimiz, Halaskar Gazi Mustafa Kemal Atatürk, fikir ve silah arkadaşlarıyla yok olmanın eşğine gelmiş Türk Milletini, temeli Türk inancı ve kahramanlığı olan Cumhuriyet ile düştüğü yerden kaldırmış, “egemenlik bilâ kaydu şart milletindir” şiarıyla akli hür, vicdanı hür, irfanı hür yarınlara sevk etmiştir. Cumhuriyet, Türk Milletinin istiklalde bağımsızlığının ve egemenliğinin teminatı olurken; istikbalde, Türk Milletini fikrî ve kurumsal olarak en mütakamil merhaleye eriştirecek kutup yıldızı işlevini görmektedir. Cumhuriyet, insan onuruna mütenasip müreffeh yaşamın anahtarı, barış, huzur ve güvenliğin yegâne bekçisidir. Cumhuriyet, ilhamını mensubu olmaktan kıvanç ve gurur duyduğumuz Türk milli kimliğinden alan kültür ve medeniyet hamlesidir. Cumhuriyet, demokrasi ve hürriyetler yolunda izine basarak yönümüzü tayin ettiğimiz milli ruh ve mücadele hareketidir.

Cumhuriyetimizin 100 yıllık hafızasını bir hatıraya dönüştürmek amacıyla bütün disiplinleri ihtiva edecek bir özel sayı çağrısında bulunduk. Bu amaç doğrultusunda siyasetten ekonomiye, dış politikadan kültür sahasına kadar cumhuriyetimizin istiklal misyonunu, istikbal perspektifini ele alan 36

makaleyle 100. Yıl özel sayımızı hazırladık. Dergimizde yayımlanan her bir çalışma, titiz bir inceleme sürecinden geçtikten sonra nitelikli bir hakem ekibi tarafından değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışmalarıyla sayımıza büyük bir ilgi gösteren kıymetli akademisyenlere teşekkür ederiz. Bununla birlikte büyük bir titizlikle çalışmaları inceleyen her biri alanında uzman saygıdeğer hakemlere de teşekkür bir borç biliriz. En büyük minnet ve teşekkür borcumuz gecesini gündüzüne katarak büyük bir fedakârlık ve özveride bulunan çalışma arkadaşlarımızdır. Dergimizde yayımlanan makalelerin kendi alanlarına katkı sunacağına inancımız tamdır. Bütün bu his ve düşüncelerle Büyük Türk Milletinin Cumhuriyet Bayramı'nı kutlar, cumhuriyetimizin nice yüzyıllara ilim ve kudretle erişmesini dileriz.

Sayı Editörleri
Prof. Dr. Yelda Özkoçak
Doç. Dr. Gökberk Yücel